

ที่ มท ๐๓๐๙.๒/ว ๒๖๐๖๖

กรมการปกครอง

ถนนอัษฎางค์ กทม. ๑๐๒๐๐

๒๗ กันยายน ๒๕๖๒

เรื่อง ชักซ้อมแนวทางปฏิบัติกรณีระบบแจ้งผลการตรวจสอบโดยมีเหตุปฏิเสธการจัดทำบัตรประจำตัวประชาชน
เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด และปลัดกรุงเทพมหานคร

- อ้างถึง ๑. พระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม
๒. กฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๘ (พ.ศ. ๒๕๔๒) และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ออกตามความในพระราชบัญญัติ
บัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖
๓. ระเบียบกรมการปกครองว่าด้วยการจัดทำบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๕๔ และฉบับแก้ไข
เพิ่มเติม
๔. ระเบียบกรมการปกครองว่าด้วยการจัดทำบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๑

สิ่งที่ส่งมาด้วย คำแนะนำการใช้งานระบบโปรแกรม

จำนวน ๑ ชุด

ตามที่พระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๘ กำหนดให้การขอมีบัตร การขอมีบัตรใหม่ การขอเปลี่ยนบัตร การออกบัตรและการออกใบรับ และการออกใบแทน ใบรับ ให้เป็นไปตามแบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง ซึ่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๘ (พ.ศ. ๒๕๔๒) และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ออกตามความในพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ กำหนดให้การขอมีบัตร ให้ผู้ขอพิมพ์ลายนิ้วหัวแม่มือขวาและซ้ายเพื่อจัดเก็บไว้ในฐานข้อมูลทะเบียนบัตร สำหรับการขอมีบัตรใหม่หรือ เปลี่ยนบัตรให้ผู้ขอพิมพ์ลายนิ้วหัวแม่มือขวาและซ้ายเพื่อเปรียบเทียบกับลายพิมพ์นิ้วหัวแม่มือในฐานข้อมูล ทะเบียนบัตรด้วยระบบคอมพิวเตอร์เพื่อยืนยันตัวบุคคล และระเบียบกรมการปกครองว่าด้วยการจัดทำบัตร ประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๕๔ และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ข้อ ๕๙ วรรคสอง กำหนดให้การขอมีบัตร ขอมีบัตรใหม่ หรือขอเปลี่ยนบัตรของผู้ที่เคยจัดทำบัตรด้วยระบบคอมพิวเตอร์และมีข้อมูลเกี่ยวกับบัตรของผู้นั้นในฐานข้อมูล ทะเบียนบัตร ให้เจ้าหน้าที่ตรวจสอบประวัติการทำบัตร ภาพใบหน้าของผู้ขอมีบัตรและทำการเปรียบเทียบลายพิมพ์ นิ้วมือผ่านทางระบบการจัดทำบัตรด้วยระบบคอมพิวเตอร์กับฐานข้อมูลทะเบียนบัตร เมื่อระบบแจ้งผลการตรวจสอบ โดยไม่มีเหตุปฏิเสธการจัดทำบัตรของบุคคลดังกล่าว ให้เจ้าหน้าที่รวบรวมหลักฐานของผู้ขอมีบัตรเสนอให้พนักงาน เจ้าหน้าที่พิจารณา โดยไม่ต้องเรียกหลักฐานเอกสารอื่นใดอีก ทั้งนี้ เป็นไปตามมาตรการอำนวยความสะดวกและลด ภาระแก่ประชาชน โดยการไม่เรียกสำเนาเอกสารที่ทางราชการออกให้ประชาชนและนโยบายการใช้บัตรประจำตัว ประชาชนเพียงใบเดียวในการติดต่อราชการ นั้น

กรมการปกครอง ขอเรียนว่า ได้พัฒนาปรับปรุงระบบโปรแกรมการออกบัตรประจำตัวประชาชน ในการตรวจสอบเปรียบเทียบข้อมูลอัตลักษณ์บุคคลของผู้ขอมีบัตรให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้นสำหรับใช้เป็น เครื่องมือสำคัญในการสนับสนุนเจ้าหน้าที่และพนักงานเจ้าหน้าที่ในการใช้ดุลพินิจพิจารณาอนุญาตให้ทำบัตร ให้เป็นไปด้วยความละเอียดรอบคอบมากขึ้น โดยได้เพิ่มการตรวจสอบด้วยเทคโนโลยีระบบการรู้จำใบหน้า (Face Recognition) และทำการเปรียบเทียบลายพิมพ์นิ้วมือและภาพใบหน้าของผู้ขอมีบัตรกับฐานข้อมูล

/ทะเบียนกลาง...

ทะเบียนกลาง เช่น ฐานข้อมูลบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน ฐานข้อมูลแรงงานต่างด้าว ๓ สัญชาติ ฐานข้อมูลชนกลุ่มน้อย เป็นต้น ซึ่งในการจัดทำบัตรประจำตัวประชาชน หากระบบแจ้งผลการตรวจสอบโดยไม่มีเหตุปฏิเสธการจัดทำบัตร ระบบก็จะอนุญาตให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการตามกระบวนการออกบัตรประจำตัวประชาชนด้วยระบบคอมพิวเตอร์ ในขั้นตอนต่อ ๆ ไปตามลำดับ แต่หากผลการตรวจสอบโดยมีเหตุปฏิเสธการจัดทำบัตรประจำตัวประชาชน เช่น พบว่าผู้ขอมีบัตรมีลายพิมพ์นิ้วมือไม่ตรงกับลายพิมพ์นิ้วมือที่จัดเก็บในระบบสืบค้นและตรวจสอบข้อมูลอัตลักษณ์ (Matcher) ของฐานข้อมูลทะเบียนบัตร หรือลายพิมพ์นิ้วมือซ้ำซ้อนกับบุคคลอื่น หรือมีภาพใบหน้าซ้ำซ้อนกับบุคคลอื่น เป็นต้น ซึ่งสาเหตุการปฏิเสธอาจเกิดจากการทุจริตสวมตัวทำบัตร หรือความผิดพลาดของระบบ หรือสาเหตุอื่น ๆ ก็ได้ ดังนั้น เพื่อให้รายการในฐานข้อมูลทะเบียนบัตรประจำตัวประชาชนมีความถูกต้อง เป็นปัจจุบัน อีกทั้งเป็นการป้องกันและปราบปรามการทุจริตทางทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชน จึงขอชักชวนแนวทางปฏิบัติกรณีระบบแจ้งผลการตรวจสอบโดยมีเหตุปฏิเสธการจัดทำบัตรประจำตัวประชาชน ดังนี้

๑. เมื่อระบบทำการเปรียบเทียบลายพิมพ์นิ้วมือและภาพใบหน้าของผู้ขอมีบัตรแล้วแจ้งผลการตรวจสอบโดยมีเหตุปฏิเสธการจัดทำบัตรประจำตัวประชาชน ระบบจะปรากฏปุ่ม “ยกเลิกการขอมีบัตร” และ “พนักงานเจ้าหน้าที่สอบสวนเพิ่มเติม” โดยให้พนักงานเจ้าหน้าที่พิจารณาเบื้องต้นว่าผู้ขอมีบัตรเป็นบุคคลเดียวกันหรือไม่ และมีความจำเป็นจะต้องเรียกเอกสารหลักฐานหรือสอบสวนเจ้าบ้านหรือบุคคลผู้นำเชื่อถือเพิ่มเติมหรือไม่ ในกรณีที่จำเป็นต้องเรียกเอกสารหลักฐานหรือสอบสวนบุคคลเพิ่มเติม ให้สอบถามผู้ยื่นคำขอมีบัตรว่ามีความพร้อมและประสงค์จะดำเนินการต่อในวันนั้นหรือไม่ หากผู้ขอมีบัตรมีความพร้อมและประสงค์ดำเนินการต่อไปก็ให้กดปุ่ม “พนักงานเจ้าหน้าที่สอบสวนเพิ่มเติม” และหากผู้ขอมีบัตรไม่ประสงค์ดำเนินการต่อไปก็ให้กดปุ่ม “ยกเลิกการขอมีบัตร” เพื่อออกจากโปรแกรม ทั้งนี้ ห้ามมิให้อาศัยเหตุดังกล่าวปฏิเสธการอำนวยความสะดวกให้กับประชาชนผู้ขอรับบริการ

๒. ในกรณีกดปุ่ม “พนักงานเจ้าหน้าที่สอบสวนเพิ่มเติม” แล้ว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบและพิจารณาเปรียบเทียบลายพิมพ์นิ้วมือและภาพใบหน้าที่จัดเก็บไว้ในฐานข้อมูลทะเบียนบัตรกับลายนิ้วมือและภาพใบหน้าของผู้ขอมีบัตรด้วยตนเอง เพื่อยืนยันว่าเป็นบุคคลเดียวกัน และในกรณีเช่นว่านี้หรือไม่ปรากฏลายพิมพ์นิ้วมือในฐานข้อมูลทะเบียนบัตร พนักงานเจ้าหน้าที่อาจเรียกเอกสารหลักฐานหรือสอบสวนเจ้าบ้านหรือบุคคลผู้นำเชื่อถือแล้วแต่กรณี เพิ่มเติมได้เท่าที่จำเป็นตามระเบียบกรมการปกครองว่าด้วยการจัดทำบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๕๔ ข้อ ๑๑ แล้วแต่กรณี ประกอบระเบียบกรมการปกครองว่าด้วยการจัดทำบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๑ ข้อ ๕ โดยให้ตรวจสอบเอกสารหลักฐานจากฐานข้อมูลทะเบียนกลางและระบบบูรณาการฐานข้อมูลประชาชนและการบริการภาครัฐ (Linkage Center) หรือเอกสารหลักฐานที่ผู้ขอมีบัตรนำมาแสดงต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ด้วยตนเองด้วยความสมัครใจ และสอบสวนให้ทราบถึงสาเหตุที่ลายนิ้วมือหรือภาพใบหน้าไม่เหมือนกัน เป็นเพราะเหตุใด เป็นบุคคลเดียวกับผู้เป็นเจ้าของรายการที่แท้จริงหรือไม่ อย่างไร และยืนยันการใช้ลายนิ้วมือปัจจุบันจัดเก็บลงในฐานข้อมูลทะเบียนบัตรแทนลายพิมพ์นิ้วมือเดิมเพื่อใช้อ้างอิงในการขอมีบัตรครั้งต่อไป

๓. เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการสอบสวนเพิ่มเติมแล้ว และพิจารณาแล้วเห็นว่าสมควรอนุญาตให้ทำบัตรได้ ให้เจ้าหน้าที่เข้าระบบการออกบัตรประจำตัวประชาชนอีกครั้งซึ่งระบบจะปรากฏข้อความว่า “พบคำร้องเลขที่ ...รอสอบสวนเพิ่มเติม เพื่อยืนยันให้ทำบัตร จะต้องให้ ... ยืนยันตัวตนโดยลายพิมพ์นิ้วมือ” พร้อมปุ่ม “ตกลง” ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ยืนยันให้ทำบัตรโดยสแกนลายพิมพ์นิ้วมือของตนเองเพื่อยืนยันการอนุญาตและสแกนเอกสารหลักฐานและบันทึกการสอบสวนจัดเก็บพร้อมกับคำขอมีบัตร (บ.ป.๑) ด้วยทุกครั้ง แต่ถ้าหากว่าพนักงานเจ้าหน้าที่พิจารณาแล้วเห็นว่าพยานหลักฐานไม่เพียงพอเชื่อถือได้ หรือกรณีอื่นใดที่ไม่สมควรอนุญาตให้ทำบัตร ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ยกเลิกรายการที่บันทึกไว้ แล้วแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้ขอทราบโดยพลัน โดยให้ระบุเหตุผล

/ซึ่งอย่างน้อย...

ซึ่งอย่างน้อยประกอบด้วยข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญ ข้อกฎหมายที่อ้างอิง ข้อพิจารณาและข้อสนับสนุนในการใช้ดุลพินิจของพนักงานเจ้าหน้าที่ สิทธิในการอุทธรณ์ การยื่นคำอุทธรณ์ และระยะเวลาการอุทธรณ์ไว้ในหนังสือดังกล่าวด้วย ทั้งนี้ ตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙

๔. กรณีหากพบว่าการขอมีบัตรในครั้งนั้นมีการทุจริต ให้พนักงานเจ้าหน้าที่แจ้งความต่อพนักงานสอบสวนผู้มีอำนาจเพื่อให้ดำเนินคดีกับผู้ขอมีบัตรโดยเร็ว และดำเนินการตามหนังสือกระทรวงมหาดไทยที่ มท ๐๓๐๙.๖/ว ๓๒๓ ลงวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗ เรื่อง แนวทางดำเนินการกรณีทุจริตทางทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชน โดยเคร่งครัด

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและสั่งการให้อำเภอ สำนักงานเขต เทศบาล และเมืองพัทยา ถู้อเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

(อาทิตย์ บุญญะโสภิต)

อธิบดีกรมการปกครอง

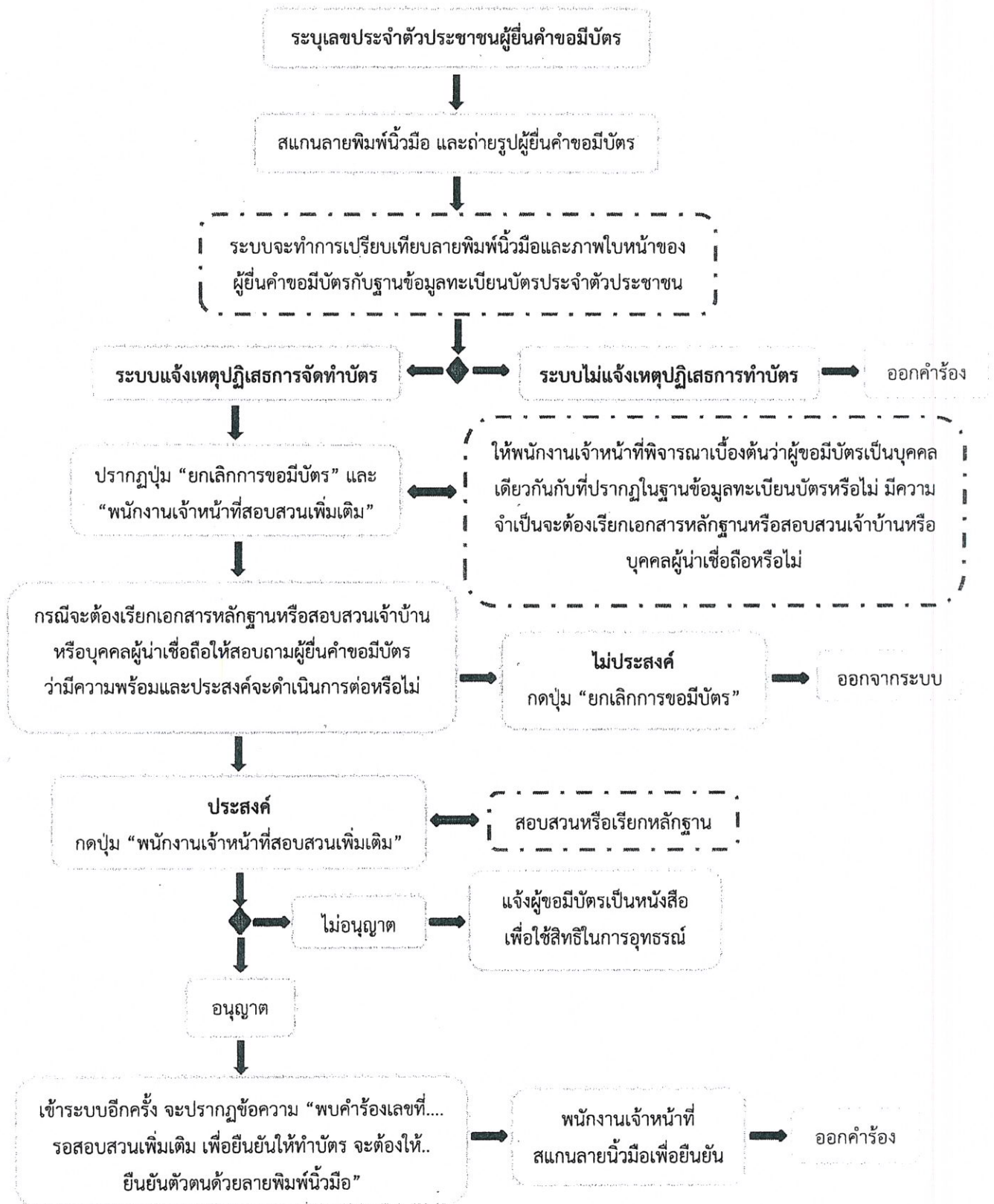
สำนักบริหารการทะเบียน

โทร. ๐-๒๗๙๑-๗๖๑๓

โทรสาร ๐-๒๙๐๖-๙๒๘๙

แนวทางปฏิบัติการณิระบบแจ้งผลการตรวจสอบโดยมีเหตุปฏิเสธการจัดทำบัตรประจำตัวประชาชน

(แนบท้ายหนังสือกรมการปกครอง ที่ มท ๐๓๐๙.๒/ว ๒๖๐๖๖ ลงวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๖๒)

หมายเหตุ ควรสอบสวนให้ทราบถึงสาเหตุที่ลายนิ้วมือหรือภาพใบหน้าไม่เหมือนกัน เป็นเพราะเหตุใด เป็นบุคคลเดียวกับผู้เป็นเจ้าของรายการที่แท้จริงหรือไม่ อย่างไร และยืนยันการใช้ลายนิ้วมือปัจจุบันจัดเก็บลงในฐานข้อมูลทะเบียนบัตรแทนลายพิมพ์นิ้วมือเดิมเพื่อใช้อ้างอิงในการขอมบัตรครั้งต่อไป